

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio LXXII. Argumentum. Demonstratur, quando simplices Sacerdotes licitè possint ministrare Extremam Unctionem; & quod ad eam dandam prohibiti sunt Sacerdotes excommunicati publicè denunciati, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

Hospitibus. *Quintanadvenas in Singular. tract. 5. Singular. 4. num. 5.* Tertiò mercenariis, & operariis conviventibus in claustris eorumdem Religioforum, si forte in eis gravi infirmitate decumbant; quorum hominum laicorum diversa ubique genera in omnibus Regularibus domibus occupantur, pro custodiendo tritico, reparandis doliis, componendis pharmacis, & his similibus laboriosis operibus, vel industriosis artificijs, prout hisce temporibus experimur in Illustrissimo Cœnobio S. Justinae hujus Civitatis, quo Abbas, & Monachi Casinenses austruunt Nobilissimum, & verè Regium Bibliophylacium, circa quod insudant tribus ab hinc annis non pauci fabrilignarii, pluteos ex lignis pretiosissimis, librorumque receptacula affabrè cum columnis, & cochleis erigentes. Quartò regulares dant Extremam Unctionem Tertiariis moribundis, deferentibus habitum eorum Religionis, dummodo habi-
 26 tent in conventu, emissis votis saltem simplicibus paupertatis, castitatis ac obedientiae; non etiam si degant in propriis Domibus laicalibus, vel in Eremitoriis separatis; hi enim quò ad Sacramenta tempore mortis recurrere debent ad proprios Parochos, prout docui de penitentia decis. 39. num. 24. & idem dicendum est de Mulieribus Tertiariis, vulgò *Pizzochere*; quæ censentur subjectæ suis Parochis sive vivant in domibus consanguineorum, sive collegialiter absque clausura (qui est abusus maximus) ut ostendi in eodem tractatu de Penitentia Decis. 40. per totam. Pellizzarius d. tract. 8. cap. 3. num. 327. Rodriguez. Q. Q. Regul. tom. 1. qu. 56. artic. 10. & in puncto Diana part. 6. tract. 8. resol. 30. quæ nunc posita est in opere ejus Coordinato tom. 7. tract. 1. resol. 351. ubi ponit per extensum Epistolam S. Congregationis ad Episcopum Mutinæ diei 17. Junii 1639. in qua inter cætera scribitur ad eundem Episcopum ita: *Questimiei Eminentissimi Signori &c. quando al secondo articolo della Tertiaria sono stati similmente di parere, non haver potuto li Frati del Convento sudetto, in vigore di qualsivoglia Privilegio dell' Ordine loro, amministrare i Sacramenti della Comunione per Viatico, & Estrema Unctione, nè meno andare à levare il cadavere di casa processionalmente, senza intervento, & licenza del proprio Parocho, essendo queste funzioni proprie de' Curati.* Quintò tandem dubitari potest, an Regulares prædites Seminariis, vel Collegijs studentium erectis extræ eorum cœnobis, possint dare Extremam Unctionem, simulque Sacrum Viaticum
 27 iisdem studentibus Laicis, ac famulis Laicis pariter ibi inservientibus, casu quo agrotent ad mortem? Casus iste frequēs esse potest, si vel RR. PP. de Somasca, vel Societatis Jesu ponantur ad regimen, & instructionem vel Seminarii Episcopalis, vel juvenum nobilium in aliqua particulari domo; prout jam nonnullis ab hinc annis servabatur Tarvisii. Eminentiss. Cardin. de Lugo in *Responsis Moral. lib. 4. dub. 33.* ita distinguit: Vel Regulares ipsi conducunt eam domum, in qua recipiunt juvenes ad studendum, & convivendum; vel è contra domus conductæ est ab Episcopo, vel à Decurionibus Civitatis, aut à quocunque alio pro edocendis, & bene educandis juvenibus, & ad eos edocendos, ac bene educandos assumuntur Regulares. Primo casu potuerunt Regulares ministrare Sacrum Viaticum, & Unctionem Extremam graviter decumbentibus in illa domo, absque alicujus Parochi licentia, virtute Privilegiorum, quæ ibi à prædicto Eminentissimo Lugone enumerantur; & ratio est, quia

ipsi Regulares sunt domini principales domus illius; studentes autem, & conviventes sunt eorum commensales, & hospites. At in secundo casu minime poterunt; nam è contra ipsi Regulares sunt simplices convictores, & famulantes iisdem studentibus in bona morum, ac litterarum instructione, & hujusmodi sunt, (ut ait idem Emin. Auctor) PP. Societatis Jesu, qui Romæ præsidunt Collegijs, ac Seminariis Germanico, Angelico, Scotico, Maronitarum, & consimilibus; nullam enim in eis exercent Jurisdictionem spirituales, neque faciunt officia Parochialia, ut latissime in dicto dub. 33.

Quòd si loquamur de Regularibus pro danda Unctione Extrema secularibus ægrotantibus in quacunque parte Civitatis in propriis eorū ægrotantium domibus; concors est omnium scribentium doctrina, quod absque licentia vel Episcopi vel Parochi, non possunt Regulares eisdem ægrotos extremè ungere; & si hoc facere præsumerent, incurrerent in excommunicationem contra eos latam in *Clem. 1. de Privilegijs*; quæ est Papæ reservata. Porro omnes DD. concedunt, licet à Regularibus ungi Oleo Sacro quoscunque graviter decumbentes in casu necessitatis, quæ talis censetur, si parochus sit absens, vel irrationabiliter recuset ungere infirmum Parochianum suum, Ita Peyrinus in *commentar. ad Const. 21. Leonis X. num. 15.* Busembaum *lib. 6. tract. 5. cap. 1.* Quintanadven. tom. 1. tract. 5. *Singul. 3. num. 7.* Billus d. *Verb. Minister Sacramentorum. §. 27.* Volpi d. *resolut. 78. num. 5. & 6.* Lezana in *Summa tom. 1. cap. 21. num. 10.* nec non tom. 3. *Verb. Extrema Unctio num. 1.* Salmanticenses d. tract. 7. de *Sacramentis cap. 5. num. 4. & 5.* Et Diana Coordinatus alios Theologos sic docentes cumulans, tom. 2. tract. 4. resol. 29. quæ in veteri opere jacet in part. 5. tract. 3. resol. 82. Ratio illa est, quia præsumitur tacita licentia Summi Pontificis, ac etiam Episcopi in prædictis casibus, cum eorum mens, & intentio sit, ut fideles recipiant opportuno tempore Sacramenta à Christo Domino instituta tuta pro ipsorum fidelium spirituali salute; Et quando agitur de aliquo bono opere licetè faciendo, in quo non est necessaria Jurisdictio, sufficit præsumptus consensus Superiorum. Utrum autem teneantur Regulares cum periculo propriæ vitæ præstare alicui moribundo seculari extra claustra degenti Unctionem Extremam; patebit ex dicendis in Decisione sequenti.

DE C I S I O LXXII.

A R G U M E N T U M.

Demonstratur, quando simplices Sacerdotes licetè possint ministrare Extremam Unctionem; & quòd ad eam dantam prohibiti sunt Sacerdotes Excommunicati publice denunciati, & ab officio suspensi. Examinatur ardua Quæstio, An simplices Sacerdotes, absente Parocho, obligati sint sub mortali, cum periculo propriæ vitæ, inungere infirmum Oleo Sancto? Explicatur præceptum Charitatis, & Ordo servandus in diligendo proximo, ac deciditur Quæstio affirmativè cum conditionibus, de quibus in ea. Refellitur opinio contraria Joannis Sanchez, & P. Thomæ Tamburini; eorumque
 sinistra

sinistra interpretatio doctrinae S. Thomae, circa obligationem dandi vitam corporalem pro salute spirituali nostri proximi. Ultimò traditur, An Medicus tempore Pestis obligatus sit mederi infirmis.

SUMMARIUM.

- 1 Sacerdos simplex an sit obligatus dare Extremam Unctionem cum propria vita periculo? & num. 9. & 13. & 31.
- 2 Sacerdos simplex licet non dat Extremam Unctionem, et si valide sine licentia Episcopi, vel Parochi.
- 3 Clerici seculares in odiosis non veniunt nomine Religiosorum, neque Novitii.
- 4 Novitius Sacerdos dans Extremam Unctionem laico non incurrit in excommunicationem.
- 5 Sacerdos simplex, absente Parocho, an sit obligatus dare Extremam Unctionem?
- 6 Excommunicatus Sacerdos publice denunciatus an possit dare Extremam Unctionem?
- 7 S. Hermenegildus recte recusavit Eucharistiam de manu Episcopi Arriani.
- 8 Ecclesia potuit privare Excommunicatos facultate ministrandi Sacramenta.
- 10 Praeceptum diligendi proximum quo jure introductum?
- 11 Ordo servandus in dilectione proximi, & sui ipsius.
- 12 Bonorum tria genera, & quae?
- 14 Corpus perdendum pro salute animae nostri proximi. Et quo in casu?
- 15 Evangelii loca praecepta dare vitam corporalem pro spirituali proximi. Ac SS. Patrum sententia.
- 16 S. Sebastianus, & S. Vitalis miles corpus suum exposuerunt morti, pro salute spirituali proximorum.
- 17 Jo. Sanctii opinio de non perdenda vita corporali pro salute spirituali proximorum. Ejus insulsa interpretatio doctrinae S. Thomae.
- 18 Thoma Tamburini reprehensibilis adhesio opinioni Sanctii contraria praecepto Charitatis, & omnium Theologorum doctrinae.
- 19 Sicuti dictio an importet similitudinem & n. 26.
- 20 Debet Verbum an importet Praeceptum & n. 28.
- 21 Bona spiritualia gratiora sunt Deo, quam temporalia.
- 22 Praecepti Charitatis erga proximum verus intellectus.
- 23 Cardinalis de Lauraa opinio circa Praeceptum Charitatis erga proximum.
- 24 Collegii Salmanticensis doctrina de eodem Praecepto.
- 25 Nicolai Baldelli Theologi Soc. Jesu doctrina de Charitate proximi.
- 25 Aequalitatem perfectionis Deus à nobis cum sua non requirit, sed imitationem.
- 27 Verba S. Jo. Et nos debemus pro fratribus animas ponere sunt de Praecepto, non de solo consilio intelligenda.
- 29 Necessitate spirituali extrema proximi cessante, non tenemur dare nostram vitam corporalem ex charitatis praecepto.
- 30 Vita corporalis quando sit periculo exponenda pro baptizando parvulo, audienda confessione, vel Oleo Sacro ungendo moribundo.
- 32 Medicus quando sit obligatus mederi peste infectis sub poena peccati mortalis.

Diximus in praecedenti Decisione teneri Parochum ex justitia ministrare Sacramentum Extremae Unctionis cum periculo propriae vitae, quando probabiliter scit infirmum Parochianum suum esse in mortali peccato, neque posse suscipere Sacramenta poenitentiae, & Sacri Viatici, vel ob deperditum usum loquelae; vel quia cum phrenesim apprehendit; idè in praesenti non exigua est Quaestio decidenda, an in casu supradicti moribundi, si Parochus absit, obligatus sit quilibet alius simplex Sacerdos cum propriae vitae periculo Extremam Unctionem ei dare; puta quando pestis grassetur in civitate, & moribundus ille sit pestiferatus?

Pro resolutione Quaestionis tria sunt praexaminanda circa facultatem simplicium Sacerdotum in ministrando hoc Sacramento.

Primum est, quod licet quilibet Sacerdos valide conferat illud, èd quia non requirit actualem Jurisdictionem, prout Sacramentum Poenitentiae, pendet enim à potestate Ordinis Sacerdotalis; nihilominus licet ministrari non potest à Presbyteris, quibus non est commissæ cura animarum, cum ejus ministratio sit officium Parochiale; sed opus est licentia vel expressa, vel praesumpta aut Episcopi, aut proprii Parochi, ut advertunt omnes Doctores. Sotus in 4. dist. 23. q. 2. artic. 1. Sylvest. Verb. Unctio Extrema num. 4. Layman, libr. 5. tract. 8. cap. 6. num. 2. Tamburin, de Jure Abbat. tom. 2. disput. 7. quæst. 1. & alii, quos cumulat Barbosa de Parocho cap. 22. num. 2. qui omnes testantur, quod simplex Sacerdos secularis inungens infirmum Oleo Sacro absque praedicta licentia peccat mortaliter, & est ab Episcopo puniendus; at non incurrit in poenam excommunicationis latam contra Regulares in Clem. 1. de Privileg. quia in odiosis Clerici Seculares non veniunt nomine Religiosorum. Gobatus tract. 8. num. 858. & 859. Lezana in Sum. tom. 3. Verb. Extrema Unctio num. 2. Quintanadyen. Singularium tract. 5. de Extr. Unct. singul. 3. num. 3. ubi confutat Vivaldum, Rodriguez, & Mirandam contrarium scribentes, & jure quidem, nam poenae non sunt extendendae. cap. in panis. De Reg. Jur. in 6. Barbosa Axiom. 181. num. 9. Bissus tom. 2. Verb. Minister Sacramentorum §. 28. Imò si Sacerdos Novitius in aliqua Religione absque praedicta licentia Extremam Unctionem alicui seculari ministraret, non incurreret in antedictam excommunicationem; ea ratione, quia neque Novitii in odiosis veniunt nomine Religiosorum Suarez in 3. p. tom. 5. de Censuris. disput. 22. sect. 4. num. 3. Thomas Tamburin. de Triplici Jure libr. 6. cap. 3. num. 2. expulso Navarro contrarium opinante in Manuali cap. 22. num. 102.

Secundum est, quod simplex Sacerdos in casu necessitatis, absente, vel deficiente Parocho, non solum licet potest ungere infirmum Oleo Sacro; sed etiam ad illum ungendum tenetur ex praecepto charitatis; si id exequi potest sine gravi incommodo; ita ut recusando ministrare Extremam Unctionem infirmo in extremis laboranti, peccet mortaliter, etiam si esset confessus, & communicatus in eadem infirmitate. Bissus d. Verb. Minister Sacram. §. 27. quamvis Caramuel in sua Fundam. Theolog. lib. 3. num. 3622. hanc obligationem sub mortali peccati poena non admittat, nisi casu, quo infirmus non recepisset, ac recipere non posset alia Sacramenta, Poenitentiae, vel Eucharistiae in illa infirmitate. Porro Mastrius in 4. Sent. disp. 6. num. 141. ex pluribus Theologis, ibi per eum citatis distinguit,

S;

& con.

& concordat prædictas duas opiniones, videlicet, quod peccet mortaliter simplex Sacerdos recusans inungere infirmum, qui alia Sacramenta non suscepit nec suscipere potest in illa infirmitate; quia si sit attritus privat eum remedio remissionis mortalium culpæ, quod per susceptionem Sacramenti Extremæ Unctionis recipere. At si prædicta alia Sacramenta obtinuit, Sacerdos simplex in dicta recusatone peccet tantum venialiter, quia denegat infirmo remedium non necessarium absolute; sed valde utile, ac proficuum animæ ejus. Ita etiam docet Layman d. libr. 5. tract. 7. cap. 7. num. 3. Summa Diana Verb. Extrema Unctio. num. 23. Verb. Adverte, Et novissimè P. Macedo de clavibus Petri libr. 4. cap. 3. in fine.

Tertium præexaminandum est, an in supradicto casu absentia Parochi, vel ejus injustæ reluctantia in ministranda Extrema Unctione moribundo, possit illi eam dare simplex Sacerdos hæreticus, seu excommunicatus id est publicè denunciatus? Affirmant Præpositus, Coninchus, Avila, & Trullench, quos citat, & sequitur Diana part. 5. tract. 3. resol. 81. & 89. ac etiam ead. part. 5. tract. 10. resol. 78. quæ reperiuntur in Diana Coordinato tom. 2. tract. 4. resol. 30. 31. & 32. innixi opinioni illorum, qui tenent Sacerdotes Excommunicatos publicè denunciatis, & præcisos posse in casu mortis absolvere etiam à peccatis. Sed contrarium est omnino dicendum, tum de absolutione à peccatis, quam validdè dare non possunt, ut probavi de Pœnitentia Decis. 45. num. 2. tum de hoc Sacramento Extremæ Unctionis, ut docet Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 44. sect. 2. num. 6. Ochagavia de Extr. Unct. qu. 10. num. 3. Villalobos in Summa tom. 1. tract. 10. difficult. 6. num. 6. Tannerus tom. 4. disp. 7. qu. 1. dub. 3. num. 64. Billus d. tom. 2. Verb. Minister Sacramentorum §. 27. & magistraliter Fagnanus in cap. Non est vobis num. 6. de Sponsalibus, ubi in puncto probat, neque Sacram Viaticum, neque Extremam Unctionem esse recipiendam ab hæreticis, vel ab excommunicatis publicè denunciatis, & citat S. Thomam in 4. dist. 19. quest. 1. artic. 2. qu. 2. ad. 3. & allegat memorabile exemplum S. Regis Hermenegildi, qui jussu Patris occisus est, eò quod noluerit Sacram communionem recipere de manu Episcopi Arianæ, ut habetur in cap. Capit. 24. qu. 1. & tandem subdit; quod sicut Christus noluit lapsis post Baptismum præbere remedium absolutionis dandum ab omni persona, prout fecit de ipso Baptismo, sed tantum ab habente characterem Sacerdotalem; nullo necessitatis casu excepto, ut ait Glossa in cap. Pastoralis. §. Præterea. Vers. Præterquam in mortis. in fin. de Offic. Ordin. ita Ecclesia ad imitationem Christi potuit disponere, ut peccantibus post Baptismum non possint dari Sacramenta Pœnitentiæ, Eucharistiæ & Extremæ Unctionis ab Excommunicatis Sacerdotibus præcisis, neque in articulo mortis arg. cap. Significasti. in princ. de Elect. Et sic declarasse Sacram congregationem Concilii testatur idem Fagnanus in d. cap. Non est vobis. num. 2. referens DD. antiquos tam Theologos, quam Canonistas ita sentientes, & ampliamente hanc prohibitionem etiam ad Sacerdotes suspensos ab officio. Porro hæc omnia, quæ dicta sunt de Presbyteris excommunicatis, atque suspensis, intelligi debent de illicita administratione Extremæ Unctionis; itaut nefas sit & ab illis eam recipere, & illdem illam administrare; secus autem de validitate Sacramenti; quod, ut dictum est,

cum non pendeat à Jurisdictione, sed ab Ordine Sacerdotali, Suarez d. disp. 44. Sect. 2. num. 7. asseverandum venit, validdè conferri etiam ab ipsis excommunicatis, aut suspensis; itaut non sit opus reiteratione; & infirmum, si absque culpa illud ab eis recipiat, consequi effectum Sacramenti, prout certum est de validitate consecrationis, & administrationis Eucharistiæ, quam facerent Sacerdotes excommunicati, vel suspensi.

His ita constitutis, ac præexaminatis reassumenda est principalis. Quæstio hujus Decisionis, & respondendum, an quilibet simplex Sacerdos absente Parocho, obligatus sit sub pœna peccati mortalis dare Extremam Unctionem cum periculo propriæ vitæ moribundo Peste infecto, qui alia Sacramenta nec recepit, nec recipere potest in ea infirmitate? Pro responsione repetenda hic sunt duo, quæ traduntur à Theologis circa præceptum charitatis erga proximum. Unum est, dari præceptum de diligendo proximo non solum de Jure Divino scripto, de quo Christus Dominus in Evangelio Matthæi cap. 22. postrelatum primum Præceptum de diligendo Deo, locutus est; dicens: Secundum etiam simile est huic, Diliges proximum tuum sicut teipsum: Sed etiam de jure positivo naturali fundatum in illis duobus principiis, lumine naturali omnibus notis; Quod tibi fieri non vis, alteri ne feceris. Et quæ tibi fieri vis, alteri facies; quod bene advertit Mæstrus in Theolog. Morali disput. 10. num. 51. Alterum est, in dilectione proximi aliquem ordinem esse de præcepto servandum, ut docent S. 11 Thomas 2. 2. qu. 26. art. 1. & Scotus in 3. dist. 29. & quia diligere nihil aliud est, quam velle bonum; & tria sunt bonorum genera, quæ nobis, & proximo possumus velle, nimirum Spiritualia, ut gratia, virtutes, & gloria: Corporalia, ut vita, & sanitas corporis: Ac temporalia, ut fama, divitiæ, & bona fortune; ideo ordo charitatis postulat, ut post Deum quisque diligat primò seipsum quò ad bona spiritualia, deinde proximum quò ad eadem bona. Postea seipsum quò ad bona corporalia, & subinde proximum quò ad eadem; ac denique seipsum, & deinde proximum quò ad bona temporalia; adeo ut quilibet sit obligatus ad tuenda bona spiritualia in se, vel in proximo, perdere bona corporalia, ac temporalia & adservanda bona corporalia aut sui ipsius, aut proximi, amittere bona temporalia, ut latè disserunt, & probant Theologi, ac Summistæ, & videri potest apud Summam Dianam Verb. Vitam exponere. Thomam Tamburin. in Decalog. libr. 5. cap. 1. §. 2. Baldellum tom. 2. de Spe, & Charitate libr. 2. disp. 19. Mæstrum in 3. Sent. disp. 6. à num. 563. & sequq. & in prædicta ejus Theologia Morali d. disp. 10. num. 52. latissimè apud Eminentiss. Card. de Lauræa in 3. Sent. tom. 4. disp. 10. de Ordine Charitatis art. 3. per totum.

Igitur his stantibus propositæ quæstioni respondendum est in terminis, ac circumstantiis, in quibus ipsa proponitur, etiam simplicem Sacerdotem teneri cum periculo propriæ vitæ ministrare Extremam Unctionem prædicto moribundo, qui cum sit in peccato mortali, non potest alia Sacramenta percipere, & cum præsumatur solummodò attritus, non est aptus ex se elicere actum contritionis. Ratio responsionis est, quia talis moribundus reperitur in extrema necessitate spirituali, & manifesto periculo animæ; pro qua salvanda, & sublevanda quilibet Christianus, si possit, adi-
giur

gitur præcepto Charitatis eam adjuvare, & sublevare prout facere valet simplex Sacerdos, absente Parocho, ministrando illi Extremam Unctionem, cujus virtute ex attrito fiet contritus, recuperabit divinam gratiam, & moriens consequetur salutem æternam. Hæc responsio probatur ex doctrina S. Thomæ 2. 2. q. 26. art. 5. in corp. ibi: *Et ideo proximum quantum ad salutem animæ magis debemus diligere, quam proprium corpus.* Unde Castropalaus tom. 1. tract. 6. de Charitate disp. 2. punct. 2. num. 3. ita scribit: *In Extrema proximi necessitate debes non solum bona temporalia, sed etiam vitam expendere, si tibi spes est fore profuturum.* Sic cum D. Thomas tradunt omnes ejus expositores, Cajetanus, Bannes, Aragonius, Valentia, Torres, Lorca, Azorius, Toletus, Coninch, Suarez, Bonacina.

14 Ulterius his omnibus addendi sunt ex recentioribus Baldellus d. tom. 2. lib. 2. disp. 19. num. 11. Tamburin. in Decalog. d. libr. 5. cap. 1. §. 2. à num. 5. & seqq. Mastrius in Theol. Mor. d. disp. 10. num. 52. & Eminentiſs. Card. de Lauræa d. tom. 4. in 3. Sent. disp. 11. de Præcepto Charitatis art. 5. num. 170. ubi ponit hanc conclusionem his verbis: *Dico 2. Obligatio exponendi vitam pro spirituali salute proximi in quolibet fidei, non Prelato, seu Pastore curam animarum habente, intelligitur extrema necessitatis, & quando est evidens damnationis periculum, nec alius adfit, cui ex officio incumbat succurrere.* Talis autem necessitas supponitur in quæſtione, de qua agimus, cum moribundum sit in peccato mortali, non receperit Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, neque illa possit recipere, vel ob phrenesim, vel deperditum usum loquelæ; neque actum contritionis, sed solius attritionis aptus sit in corde suo elicere, ita ut nullum aliud remaneat remedium, nisi ministratio Extremæ Unctionis, cujus virtute ex attrito fiat contritus, & ita salvetur.

15 Probant Theologi hanc obligationem juvandi proximum in tali extrema necessitate spirituali constitutum etiam cum periculo vitæ in quolibet fidei ex sequentibus rationibus, auctoritatibus, & exemplis. *Primò* ex illis verbis in Evangelio S. Joannis cap. 15. vers. 12. *Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.* Sed Christus dilexit nos expendendo vitam pro salute nostra: Ergo & nos debemus eam expendere pro spirituali salute proximi in extrema necessitate constituti. *Secundò* ex alio loco Epist. 1. S. Jo. cap. 3. vers. 16. *In hoc cognovimus charitatem Dei, quia ille animam posuit pro nobis, & nos debemus pro fratribus animas ponere:* quæ verba explicans S. Augustinus libr. de mandato cap. 6. inquit: *Temporalem vitam suam pro æterna proximi non dubitavit Christus amittere.* *Tertiò*, bona excellentiora, & gratiora Deo præferenda sunt cuicunque bono temporali. Sed salus animæ proximi moribundi est excellentior, & Deo gratior, quam vita temporalis simplicis Sacerdotis. Ergo. *Quartò* S. Augustinus ait libr. 1. d. Doctr. Christ. cap. 27. *Amplius alius homo diligendus est, quam nostrum corpus.* Et Lyranus super d. Epist. 1. Joan. cap. 3. vers. 16. subdit: *Pro fratribus tenemur vitam corporalem pro spirituali eorum exponere: & hoc patet ex ordine charitatis, secundum quam Deus super*

16 *omnia diligendus est, post ipsum anima propria, & tertio loco anima proximi, ultimo loco corpus.* Ergo Quintò faciunt exempla Sanctorum, præcipue S. Sebastiani, qui ut confortaret in fide Marcum, & Marcellianum fratres tormenta formidantes, ex-

posuit vitam suam martyrio; & S. Vitalis miles SS. Gervasii, ac protasii pater, qui cum vidisset Urſicinum medicum in tormentis ob christianam fidem titubare, exclamavit: *Urſicine medice, qui alios curare solitus es, cave ne te mortis æterna jaculo conficias.* Qua voce confirmatus Urſicinus martyrium fortiter lubivit; & S. Vitalis captus, equuleo tortus, in profundam foveam demersus fuit, ut in Brev. Rom. 27. Aprilis.

Cæterum huic responsioni se opponit Joannes Saneius in Selectis disp. 10. num. 9. ubi ex Soto de Secret. membr. 2. q. 2. post. 6. concl. & ex Sa. Verb. Charitas censet, neminem cum periculo vitæ teneri infantem moribundum baptizare; & feminam gravidam, quæ filium vivum parere non potest, non esse obligatam pati incisionem ventris, ut baptizetur; & deinde ita subiungit: *Nec adversatur* D. Thomas 2. 2. q. 26. art. 5. dicens, obstrictos esse nos plus proximi animam amore prosequi, quam proprium corpus, id est vitam. Nam intelligi debet, quòd quis amore suæ conservandæ vitæ, proximo non præstet consilium patrandi scelus, sive quod postivè ad necem spiritualem ipsius non concurrat; quia tunc amans vitam corporalem, æternam perdit peccato depravati consilii intercedente: at quòd non omittat providere animæ proximi ob conservandam propriam vitam, non affirmat D. Thomas, nisi forte, quò pactum intercessisset, de non omittenda cura animæ proximi etiam cum periculo propriæ vitæ. Et talem obligationem, ait, habere Parochos; postea concludit: *Unde Doctores indistinctè loquentes de obligatione diligendi vitam spiritualem proximi, posthabita propria corporali, aberrant sensu; & quòd ipsi nequaquam exegerentur, ceteros exequi esse obnoxios, docent.* Hucusque Joannes Saneius, quem non miror, ita relaxare habenas conscientiæ, & destruere præceptum charitatis, ita ut doceat, quòd sit præferendum proprium corpus animæ in æternum periclitanti, nisi adjuvetur, proximi; cum plures alias nimis laxas opiniones teneat; sed valde miratus sum, Thomam Tamburinum d. libr. 5. in Decalog. cap. 1. §. 2. num. 9. post transcriptam contrariam doctrinam Castropalai innitentem innumeris Doctoribus, & Sacra Scripturæ auctoritatibus supra recensitis, adhærere eidem Sancio, & conatum esse respondere textui Sacro dicendo, prout sequitur.

Ad primum illud, Sicut dilexi vos, non indicare omnimodam similitudinem, sed aliquam, juxta morem Sacra Scripturæ, Estote perfecti, sicut pater vester perfectus est &c. Præterea Christus Dominus expendit vitam, quamvis illa nostra saluti non fuisset extrinsece necessaria, propter alios viis homines redimere. Cum ergo nos nemo obliget in minus necessariis, clarè patet illud (sicuti) non esse intelligendum secundum omnem æquiparantiam.

Illud, sic debemus animas pro fratribus ponere, notat convenientiam, & consilium, non verò præceptum, ut expendentes verbum (debet) ex more Sacra Scripturæ alibi probavimus in opusc. de Comm. cap. 1. §. 6. num. 52. Quòd si contendas notari præceptum, dic illud esse duntaxat, ne proximus ad peccatum inducatur, non autem ut à peccato abducatur, quæ est explicatio doctrina S. Thomæ modò à Jo. Sancio allata.

Ad Tertium neganda est consequentia absolute, & quatenus facit contra præsentem doctrinam. Patet, quia argumentum nimis, ergo nihil probat. Posset enim quis sic arguere: Bona spiritualia, & maxime

maximè æterna sunt Deo gratiora, quàm quodlibet temporale. Sed unus altus virtutis, sed secundus, & alii consequentes gradus gratiæ sanctificantis &c. est gratior Deo. Ergo ex charitate etiam in quocunque casu vitam postponere ego pro bono quolibet spirituali proximi deberem; quod tamen nemo dixit. Concedenda solùm igitur est Castropalao consequentia in casu inductionis ad peccatum, de qua jam constat esse præceptum, non verò abductionis ab ipso, de quo non constat; imò, ne Matrem obliges ad patiendam prædictam secationem, constat non adesse. Hæc in gratiam hujus posterioris sententia sint dicta satis, quàm benigniorem, & hominum fragilitati magis accommodam inficiabitur nemo. Hæc omnia Pater Tamburinus.

Cujas quidem adhæsiõ opinionioni Sancianæ, & ejus corroboratio, quam facit per supradictorum
22 objectorum evacuationem, destruit in universum communem doctrinam utriusque Scholæ Thomistarum, ac Scotistarum; nec non Sanctorum Patrum, qui ab initio Ecclesiæ usque ad præsens professi sunt, extare præceptum charitatis erga proximum, nec non ordinem charitatis erga illum cadere sub præcepto, quod quidem obligat, non solùm ut non inducatur proximus ad peccatum; ut astruunt Sancius & Tamburinus; sed etiam quòd si proximus sit in mortali peccato, à quo ex se exire non valeat, & in quo cogatur mori, nisi ab alio abducatur, teneatur iste alius illum juvare, & à peccato abducere ex præcepto charitatis etiam cum sui ipsius corporis detrimento. Audiantur celebriores Theologi de hac obligatione differentes.

Eminent. Cardinalis de Lauræa solitus à severioribus opinionibus abstinere, sed semper veram tractare doctrinam, in 3. Sent. d. tom. 4. de Præcepto
23 Charitatis in Deum, & proximum. disp. 11. art. 5. num. 170. ita scribit: Dico 1. negari non potest, quòd detur obligatio ex charitate exponendi propriam vitam pro spirituali vita, seu necessitate proximi. Et ad hoc probandum adductis verbis S. Joannis Apostoli Epist. 1. cap. 3. vers. 16. Quoniam ille (idest Christus) animam suam pro nobis posuit, & nos debemus pro fratribus animas ponere; & nos debemus pro fratribus animas ponere; & auctoritate S. Augustini, ac Lyrani, num. 176. subdit: probatur 2. Si non adesset obligatio, sequitur Joannis dictum importare solum consilium. Sed hoc est falsum. Ergo Minor probatur: primò, quia ait, Debemus, quòd obligationem importat; ideoque præceptum. Secundò quia nullus Sacre Scripture interpret explicat hunc locum pro consilio, sed omnes pro præcepto. Alioquin eluderetur divinum præceptum de diligendo proximo sicut seipsum. Quilibet enim pro salute sua spirituali tenetur vitam exponere. Ergo idem tenetur facere pro proximo; alioquin non diligeret ut seipsum; sed postponeret vitæ suæ corporali spirituali proximi, quòd pro semetipso facere non potest. En itaque quo sensu hic Eminentissimus Theologus intelligat verba Evangelii præcipientia unicuique fidei diligere proximum sicut seipsum; & ponere animam pro fratre in necessitate extrema spirituali constituto, sicut Christus posuit animam suam pro nobis. Allere, quòd talis præcepti implementum consistat tantummodo in non inducendo proximum ad peccatum, non autem in eo abducendo, quando ex se non potest exire à peccato, est destruere Evangelium. Sed audiamus insigne Collegium Salmanticense, quomodo interpretetur idem præceptum: nam in
Cursu Theolog. tom. 8. tract. 19. de Charitate disp. 3.

ubi sub num. 28. agens de obligatione prædicti præcepti ita loquitur:

Dicendum est, quòd si proximus existit in extrema necessitate spirituali, tenetur quilibet sub peccato mortali ei subvenire etiam cum dispendio propria vitæ. Ita communiter Doctores in præsentia; & merito, quia ut nuper vidimus, vita spiritualis proximi anreponitur secundum ordinem charitatis vitæ corporali naturæ. Sed ordo charitatis est in præcepto, ut docet D. Thomas infra 2. 2. q. 44. art. 8. Ergo non potest non obligare in isto casu, qui est omnium urgentissimus. Tum etiam quia, ut dicitur Joan. 3. Sicut Christus Dominus posuit animam suam pro nobis, ita & nos debemus pro fratribus animam ponere: Quòd ad mirum intelligendum est de fratribus constitutis in extrema necessitate spirituali, ab hac enim eripuit nos Christus Dominus proprio amore. Stat igitur hoc præceptum in actuali exhibitione propriæ vitæ corporalis, ut vita spiritualis proximi extremè indigentis à damnatione æterna eripiat, illum, cum possimus, abducendo à peccato.

Audiamus etiam P. Nicolaum Baldelli eximium Societatis Jesu Theologum, qui tom. 2. Theolog. Moral. lib. 2. disp. 19. num. 8. disserit ita: Dixi 21 verò non solùm esse licitum, sed etiam esse debitum in aliquibus casibus, ut quis patiat, jacturam bonorum temporalium, aut corporalium, ne proximus eam patiat in bonis spiritualibus; quia si proximus sit in extrema necessitate spirituali, est pro illo etiam vita exponenda periculo, ut patet ex S. Thoma 2. 2. q. 26. art. 5. ad 3. ubi asserit de necessitate charitatis non esse, ut quis exponat proprium corpus pro salute proximi, nisi in casu, quo tenetur providere illius salutem, idest in casu necessitatis extrema, quantum est ex necessitate proximi; vel in casu, quo quis specialiter tenetur ex officio (intelligit de Episcopis, & Parochis,) & 2. 2. q. 44. art. 8. ad 2. ubi asserit etiam ordinem charitatis cadere sub præcepto; & ideo unumquemque teneri diligere magis proximum, quam proprium corpus, & pro illo debere ponere etiam vitam, idest, saltem in casu extrema necessitatis, ut exponunt DD. communiter. Cajetan. ibid. Bannes ibid. concl. 2. Valentia 2. 2. disp. 3. q. 4. p. 3. concl. 5. §. 4. dico col. 604. Suarez disput. 9. sect. 2. cit. num. 2. & tom. 4. de Penitent. disp. 44. sect. 3. num. 7. Alex. part. 3. q. 189. membr. 3. Navarr. in Manuali cap. 24. num. 9. Hæc omnia P. Baldelli. Ex quibus omnibus manifestum remanet, doctrinam Sancii, & Thomæ Tamburini supra relata esse proscus proscribendam. Neque subsistunt responsa ejusdem Tamburini ad probationes contrarias adductas à Castropalo.

Non primò, ad illa Verba, Ut diligatis invicem, sicut dilexistis, Jo. 15. 12. quòd dictio Sicut non indicet omnimodam similitudinem; & licet Christus mortuus sit pro nostra spirituali salute, non intellexerit obligare nos ipsos ad moriendum, si opus sit, pro salute spirituali proximorum. Quia imò hæc Vox Sicut de sui natura importat omnimodam similitudinem, & identitatem. cap. Olim de Verb. Signif. cap. Cum in Ecclesia de Præsentia in 6. & stat similitudinariè, & exemplificativè, ut ait Peregrinus celeberrimus Jurisconsultus Patavinus lib. 2. conf. 32. num. 29. Barbosa de Dictionib. usufrequent. Dict. 366. num. 1. & 2. ubi, quòd idem importat Sicut, ac si diceretur Eo modo. Unde fit, quòd cum Christus Dominus dixerit Apostolis, & in Apostolis toti Ecclesiæ suæ, ac cunctis fidelium, Hoc est præceptum meum

meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos; & ex motivo dilectionis ipse non recusaverit subire mortem Crucis, ut nos liberaret à morte peccati, ita velit, nos non recusare periculum mortis corporalis, si veniat casus adjuvandi proximum, ne pereat morte spirituali, à qua nisi ope nostra possit liberari, & hoc ad exemplum nostri Redemptoris. Neque obstat, quod *ly sicut* in Sacra Scriptura non sit intelligendum secundum omnem æquiparantiam, nam dicente Christo *Math. 5. 48. Efflore perfecti, sicut Pater vester celestis perfectus est*, quis poterit esse aequalis in perfectione cum Deo? Nam responderetur, non requirere Deum à nobis æqualitatem perfectionis, sed similitudinem, idest imitationem ejus infinitæ perfectionis, sanctitatis, ac beneficentiæ erga homines; & quamvis Christus potuisset eos redimere à morte spirituali absque ejus morte corporali; nihilominus eam subiit ob nimiam charitatem suam erga nos; ut ad similitudinem, ac exemplum ipsius parati simus ex præcepto charitatis perdere proprium corpus, si opus sit, pro proximi nostri spirituali salute, & in hoc sensu Expositores Sacra Scripturae *ind. cap. 5. Matth. Vers. 48.* inter quos Cornelius à Lapide, & Titi-
 nus, notant, *ly sicut* non denotare æqualitatem perfectionis humanæ cum Divina, sed similitudinem, idest imitationem, quo magis possumus, eminus practicandam.

Non subsistit secundum responsum Tamburini, quod illa verba *1. Joan. 3. 16. Et nos debemus pro fratribus animas ponere*, sint de consilio, non autem de præcepto; quia ut doctè scripsit Eminentiss. Cardin. de Lauræa *d. disp. 11. de Charitate num. 176.* hoc est falsum; nullusque ex expositores ausus fuit id asserere; sed omnes tam Scripturista, quam Scholastici; & Morales consent verba illa S. Joannis innuere præceptum in casu extremæ necessitatis spiritualis proximi, ut supra probatum, & declaratum est. Apud Canonistas autem, & Jureperitos est luce meridiana clarius, quod verbum *Debet* importat præceptum, & parendi necessitatem. Barbosa, qui innumeros text. congerit, ac Doctores *Dist. 77. à n. 1. & seqq.* novissimè Fagnanus in *cap. Qualiter n. 37. De Clericis non residen.* Sed quia P. Tamburinus in hac negatione præcepti non insistit, sed approbat erroneam illam Sancti interpretationem, quod sit quidem præceptum ponendi pro fratribus animam, sed *dumtaxat, ne proximus ad peccatum inducatur, non autem ut à peccato abducatur*; est quid novum, & inauditum in Scholis, & apud SS. Patres, qui omnes semper professi sunt, quod hoc præceptum urgeat, ut proximus, qui ex se exire non potest à peccato, à peccato abducatur etiam cum periculo mortis abducantis. Hinc S. Cyrillus explicans verba Christi *Joan. 13. 34. Ut diligatis invicem, sicut dilexi vos*, ait: *Ut sicut ego pro vita vestra spirituali dedi vitam meam corporalem; sic & vos pro salute animarum impendatis vitam corporis* ut refert Cornel. à Lapide *ind. cap. 13. vers. 34.* allegans ibidem aliorum SS. Patrum consimilem expositionem.

Tertium tandem responsum P. Tamburini est omnino frivolum, quod scilicet, si præceptum charitatis obligaret cum periculo vitæ pro procuranda proximi, extremè indigentis, salute spirituali, essemus obligati vitam pendere etiam pro quocunque gradu gratiæ sanctificantis procurando nostris proximis, tanquam graviori Deo, uti bono spirituali. Nam hæc est sophistica digressio à casu.

Dei. Clericis Tom. I. Liber I.

in quo præceptum obligat ad dandam vitam corporalem pro vita spirituali, videlicet, quando proximus est in extrema spirituali necessitate; neque de per se potest adjuvari, neque est alius modus illud adjuvandi, nisi cum periculo nostræ vitæ corporalis. Acquisitio secundi, vel ulterioris gradus gratiæ non est necessitas extrema, in qua proximus sit perditurus vitam spirituales, & potest de per se, Deo adjuvante, proficere, & illos secundæ gratiæ gradus acquirere. Præceptum verò, de quo loquimur, concernit acquisitionem primæ gratiæ, quam proximus adipisci non potest, nisi ei alius proximus auxilietur cum periculo vitæ; ut quando agitur de baptizando parvulo moriente; vel de audienda confessione moribundi actum contritionis elicere nescientis, vel si confiteri non possit peccata sua, & probabiliter credatur attritus, per exhibitionem Sacri Viatici, aut Extremæ Unionis valeat fieri contritus. Ideo sectio ventris materni non cadit sub præcepto, quia fœtus potest salvari, & baptizari, si statim mortua matre, ejus venter secetur, ut de Julio Cæsare referunt historiae, & de S. Raimundo Nonnato testatur Breviarium Romanum *die 31. Augusti.* Et ego dixi de Baptismo. *Decis. XL.*

Concludendum est igitur Præceptum charitatis erga proximum obligare non solum Parochos, sed etiam simplicem Sacerdotem sub mortali ad dandam extremam Unionem cum propriæ vitæ periculo, si detur casus, in quo infirmus existens in peccato mortali nesciat elicere actum contritionis, sed solius attritionis, ac confiteri non possit sacramentaliter peccata sua, vel ob deperditam loquelam, vel ob lapsum in phrenesim; quia in tali casu censetur esse in extrema necessitate salutis spiritualis, cui postponenda est vita corporalis, tum Parochi, si adsit, (tam ex charitate, quam ex justitia,) tum cujuscunque alterius Sacerdotis, Parochi absente; ut adimpleat Christi præceptum, qui dixit: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos; ut & vos diligatis invicem. Jo. 13. 34.* quod mandatum explicans idem Apostolus *1. Jo. 3. 16.* dixit: *In hoc ergo cognovimus charitatem Dei, quoniam ille animam suam pro nobis posuit; & nos debemus pro fratribus animas ponere*, scilicet illos abducendo à peccato; quod plene ego demonstravi etiam in Decisionibus de Venerabili Eucharistiæ Sacramento *Decis. 61. num. 29.* ubi pluribus DD. allegatis probavi, quod in defectu Parochorum simplices Sacerdotes sunt obligati ex præcepto charitatis administrare Sacramenta peste infectis, & potissimum hanc obligationem existere in Sacerdotibus Regularibus Mendicantibus, qui à Civitate aluntur elemosynis, ut latius *d. Decis. 61. num. 31.*

Corollarii loco addere licet ea, quæ scribit Zacharias in *Q. Q. Medicolegal. tom. 2. libr. 1. consil. 71. num. 3.* videlicet, quod Medicus tenetur mederi infirmo in periculo existenti, aliàs mortaliter peccat, ut docet Ripa in *tract. de Peste num. 88.* maxime ubi alius Medicus non sit, cujus opera infirmis subveniri possit, quod etiam notavit Joannes Baptista Silvaticus in *suo Medic. cap. penult.* & poterit ab Episcopo obligari, & compelli sub censuris ad medendum, quando infirmi in manifesto vitæ periculo sunt positi. Ripa *d. num. 88.* & in tali periculo esse dicuntur omnes peste infecti, Barbosa *de Episc. alleg. 25. n. 52.* adeo ut tempore pestis unus Medicus etiam non sit à publico conductus; aliis Medicis

dicis non existentibus, cogi potest ad medendum, ut firmat Zacchias d. consil. 71. num. 26. quæ si vera sunt, prout verissima circa periculum salutis corporalis, quanto magis verificari debent circa Medicos animarum, quando in periculo salutis spiritualis sunt constitutæ?

DECISIO LXXIII.

ARGUMENTUM

Duo sunt cardines, super quibus volvitur hæc Decisio: Causæ scilicet, ex quibus oritur Pests: & remedia ad ipsam vel evitandam, vel fugandam. Causæ aliæ sunt naturales, aliæ supernaturales. Illæ, corruptio aëris, & contactus rerum peste infectarum. Hæ, hominum flagitia. Aer corrumpitur novem secundariis causis hic relatis. Contactus inficit irreparabiliter, ut ex adductis exemplis. Pestilentia mitti à Deo ob peccata hominum probatur Scriptura Sacra, & Historiis. Remedia vel sunt humana tum ad medendum, tum ad præservandum à Peste, quorum plura notantur, præcipue in administrandis Sacramentis peste infectis; vel sunt remedia cœlestia, nempe intercessio Deiparæ, S. Sebastiani, S. Rochi, & aliorum Sanctorum, de quibus eruditiones variæ, & jucundæ. Historia Templi Sanctæ Mariæ Salutis Venetiarum, & translationis Imaginis Deiparæ in Ecclesiam P. Carmelitarum Civitatis Paduæ.

SUMMARIUM.

- 1 Aeris corruptio, & contactus rerum peste infectarum sunt causa pestis.
- 2 Pestilentia à sola aëris corruptione procedat?
- 3 Variola, & morbilli contrahuntur à pueris ab aëre corrupto.
- 4 Halitus pestiferi inficit alios peste.
- 5 Aer corrumpitur, & fit pestifer ob novem causas hic relatas.
- 6 Arborea vicini nociva vicino de jure incidenda.
- 7 Serici artifices expelli possunt à vicinis ob malum odorem.
- 8 Cadavera insepulta tam hominum, quam brutorum causant Pestem.
- 9 Contactus rerum peste infectarum est causa pestis.
- 10 Annulis illitis venenato liquore Mediolani, ac Venetiis introducta pestis.
- 11 Mercium peste infectarum contactu pestis diffunditur.
- 12 Morbus gallicus, Phthisis, & lepra contrahuntur ex contactu.
- 13 Hercules peste infectus, à veste pestiferata.
- 14 Intuentes pestiferatos vel eorum cadavera peste inficiuntur.
- 15 Panis, ac Vinum non contrahunt pestem ex contactu.
- 16 Peccata hominum causa supernaturalis pestilentie.

- 17 Pharaonis obstinatio causavit pestem in Ægypto.
- 18 Pests tempore David ob ejus vanagloria peccatum.
- 19 Sextilia Virginis Vestalis ob incestum pestis grassata est Roma.
- 20 Pests in Africa anno 170. in ultionem Sanguinis Christiani.
- 21 Pests maxima anno 255. ob flagitia Paganorum; & alia sequentium annorum ob peccata hominum.
- 22 Sagitta misse de Cælo vulnera pestilentialia infligentes, anno 590.
- 23 Remedia contra Pestem alia naturalia, alia supernaturalia.
- 24 Fuga à locis peste infectis remedium optimum.
- 25 Ignis jugiter ardens est remedium contra pestem.
- 26 Odonamenta bona tempore Pestis adhibenda.
- 27 Animalia domestica in peste non permittantur in vicinas domos transire; vel ex vicinis in proprias edes venire.
- 28 Cibi, ac potus qualitas, & quantitas attendenda tempore Pestis.
- 29 Lampreta, & columbi comesti præservant à peste.
- 30 Aquavite tempore pestis pessima.
- 31 Somnus, ac Vigilia non sint nimii in peste, Alvus sit fluidus.
- 32 Coitus grassante peste omnino fugiendus.
- 33 Mediocritas in omnibus observanda.
- 34 Passiones animi moderanda. Metus, ac tristitia ableganda.
- 35 Mundities in corpore, & vestibus servanda.
- 36 Frumentum, ac nuces masticata sanant bubones pestiferos.
- 37 Vena Sectio, ac sanguinis minutio an juvet peste infectos?
- 38 Cautela octo servanda à Parochis, & Sacerdotibus in Sacramentis ministrandi tempore pestis.
- 39 Virgula oleo sancto intrinsecta potest dari Extrema Unctio peste infectis.
- 40 Res, & donaria non recipienda tempore pestis à quocunque.
- 41 Deipara, ac Sanctorum intercessio imploranda, dum pestis ingruit.
- 42 Sancti in Cælo quomodo sciunt necessitates mortalium?
- 43 Exempla protectionis Deiparæ in peste fugienda.
- 44 Joannes Palatinus Venetus laudatus.
- 45 Venetiarum Civitas à peste liberata anno 1631. ope Deiparæ, cui Respublica vovit lychnum aureum, & Templum nobilissimum.
- 46 Padua à peste liberata anno 1576. ex Deiparæ clementia; quæ suam imaginem in Templo Carmelitarum transferri voluit.
- 47 Gabriel Georgius Senator Venetus Procurator S. Marci laudatus.
- 48 S. Sebastiani Martyris protectio valida contra pestem.
- 49 Decurionum Romanorum annua oblatio S. Sebastiano.
- 50 Sancti qua de causa excellant in adjuvandis fidelibus circa varias infirmitates?